

Propunerile Alianței Anticorupție cu privire la proiectul pentru ajustarea Legii nr. 325/2013 privind testarea integrității profesionale

Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I – Articolul 7 din Legea nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 156, art.764), cu modificările ulterioare, se completează cu litera e₁) cu următorul cuprins:

„e₁) efectuarea testării integrității profesionale a angajaților Centrului Național Anticorupție, potrivit prevederilor Legii nr. 325 din 23 decembrie 2013.”.

Articolul II - Articolul 86 din Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003 (Monitorul Oficial 2003. nr. 159-162. art.648), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu litera k₁) cu următorul cuprins:

„ k₁) încălcarea prevederilor art.6 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale.”.

Articolul III – Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 35-41, art. 73), se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1 cuvântul „testării” se substituie cu cuvântul „testelor”.

2. La articolul 2:

titlul articolului va avea următorul cuprins : „**Scopurile testelor integrității profesionale**”;

literele b) și d) se abrogă;

litera f) va avea următorul cuprins: „ f) respectarea vieții private și a datelor cu caracter personal.”

Отформатировано: английский(США)

3. Articolul 3:

litera f) va avea următorul cuprins:

„e) respectarea vieții private și a datelor cu caracter personal”.

La articolul 4 va avea următorul cuprins :

„ **agenți publici** - persoanele cu funcție de demnitate publică, funcționari publici cu statut special, funcționari publici din APL de nivelul I și nivelul II, angajați ai autorităților publice autonome, ~~sau~~ de reglementare, ai întreprinderilor de stat și ~~sau~~ municipale, a societăților pe acțiuni în care statul deține pachetul majoritar de acțiuni, angajați din cabinetul persoanelor cu funcție de demnitate publică , persoane angajate ai întreprinderilor de stat care prestează servicii publice, persoane care activează în cadrul entităților publice prevăzute în anexa din prezenta lege;”;

evaluarea integrității instituționale – procesul de estimare a vulnerabilităților instituționale la acte de corupție, acte conexe corupției și fapte de comportament corupțional ale entităților publice, cu aplicarea metodelor analitice, pe baza diferitor surse de informații (studii, sondaje, sesizări, petiții, demersuri anonime reportaje media, incidente de integritate, etc.) și a metodelor practice (teste a integrității profesionale), urmat de întocmirea concluziilor și recomandărilor în vederea înlăturării acestor vulnerabilități;

integritate profesională – capacitatea persoanei de a-și exercita obligațiile și atribuțiile legale și profesionale în mod onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și maximă corectitudine, precum și de a-și exercita activitatea în mod imparțial și independent, fără vreun abuz, respectând interesul public, drepturile și libertățile fundamentale, supremația Constituției Republicii Moldova și a legilor prevederilor legislației naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

influență necorespunzătoare – imixtiune în activitatea profesională a agentului public din partea terțelor persoane manifestată prin presiuni, amenințări sau rugăminți în vederea determinării acestuia să îndeplinească sau nu, să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unor acțiuni, adoptarea unor decizii în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia, atunci când imixtiunea dată este **ilegală** și nu întrunește elementele unei infracțiuni-;

plan/program de asigurare a integrității instituționale – documente interne ale entităților publice care stabilesc regulile de conduită integră a agenților publici care activează în cadrul acestora, conform modelului aprobat de Guvern;”;

testare a integrității profesionale – procesul de planificare, inițiere, organizare și desfășurare a testelor de integritate profesională;”**test de integritate profesională** – parte a procesului de evaluare a integrității instituționale care implică aplicarea metodelor și mijloacelor de testare stabilite în prezenta lege, în vederea urmării pasive și stabilirii reacției și a conduitei acestuia, în scopul prevenirii faptelor de corupție, în care el ar putea fi implicat;”.

; **Отформатировано:** английский(США)

Formatted: Font: 11 pt

Formatted: Font: 11 pt

4. La articolul 5:

în titlul articolului cuvântul „testării” se substituie cu cuvântul „testelor”;
la alineatul (1) cuvântul „testării” se substituie cu cuvântul „testelor”;
la alineatul (2) cuvintele „ angajați în” se substituie cu cuvântul „din” și cuvintele „în anexă” se substituie cu cuvintele „precum și angajații structurilor organizaționale și întreprinderilor de stat aflate în sfera de competență a entităților publice prevăzute în anexă”
alineatul (3) va avea următorul cuprins: „ Evaluarea integrității instituționale și testele de integritate profesională sînt realizate de către Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate.”

5. La articolul 6:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„ (1) Agenții publici au dreptul:

a) de a fi informați și de a solicita respectarea dreptului de a fi informați de către conducătorii sau organele de autoadministrare cu privire la planul/programul de asigurare a integrității instituționale în cadrul entităților publice, precum și sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate pentru nerespectarea acestor politici;

b) de a fi informați referitor cu privire la testele de integritate realizate în privința lor;

c) de a contesta în instanța de judecată aplicarea testelor de integritate și rezultatele acestora. Rezultatele testelor de integritate pot fi contestate în termen de 15 zile de la data comunicării rezultatului testului, fără a respecta procedura prealabilă.”;

alineatul (2):

la litera a):

cuvântul „admită” se substituie cu cuvântul „comită”;

după cuvintele „fapte de comportament corupțional” se completează cu textul „, stabilite de Legea nr.90 din 13 iunie 2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției;”;

la litera c) după cuvintele „entităților publice” se completează cu cuvintele „sau, după caz, organelor de autoadministrare.”

6. La articolul 7:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„ (1) Entitățile publice sau care prestează servicii publice, organele de autoadministrare, după caz, au dreptul de a fi informate cu privire la rezultatele evaluării integrității instituționale și aplicării testelor de integritate profesională în privința angajaților săi în termenele prevăzute de prezenta lege.”;

alineatul (2):

litera a) va avea următorul cuprins: **Отформатировано: английский(США)Отформатировано: английский(США)Отформатировано: румынскийОтформатировано: румынскийОтформатировано: румынскийОтформатировано: румынскийОтформатировано: английский(США)**

„ a) de a informa agenții publice, contra semnătură, despre planurile /programele de integritate instituțională și posibilitatea de a fi supuși testului de integritate profesională. Ne semnarea de către agentul public a avizului de informare în baza prezentei legi, nu va împiedica testarea acestuia. Informarea se va face la numirea în funcție a noilor angajați, iar în cazul agenților publici încadrați la momentul intrării în vigoare a prezentei legi – în termenul prevăzut în dispozițiile finale și tranzitorii.” se completează cu litera a₁) - a₃) cu următorul cuprins:

„a₁) de a elabora planuri/programe de asigurare a integrității instituționale și de a asigura implementarea acestora;

a₂) de a informa agenții publice privitor la rezultatele testelor de integritate profesională desfășurate în privința lor și modul de contestare a acestora;

a₃) de a lua măsurile necesare în privința agenților publici care au fost supuși testării și care au obținut un rezultat negativ;”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) de a asigura accesul instituției care realizează testarea integrității profesionale și evaluarea integrității profesionale la registrele de evidență a cadourilor, precum și la alte informații necesare în condițiile și limitele prevăzute la litera e) articolul 6 din Legea nr.1104 din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și litera j) alineatul (1) articolul 9 din Legea nr. 619 din 31 octombrie 1995 privind organele securității statului.”.

7. La articolul 8:

titlul articolului va avea următorul cuprins :

„ **Articolul 8. Drepturile și obligațiile instituției care realizează testele de integritate profesională**”;

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„ (1) Instituția care realizează testele de integritate profesională are următoarele drepturi:

a) de a determina, în condițiile prezentei legi și în baza evaluării integrității instituționale, domeniile, agenții publice pasibili de testare și periodicitatea testării.;

b) de a organiza și a beneficia de instruire specială cu privire la metodele și mijloacele aplicate în cadrul testării;

c) de a folosi în cadrul testării integrității profesionale acte care codifică identitatea persoanelor, a structurilor, organizațiilor, încăperilor și mijloacelor de transport, precum și identitatea persoanelor prevăzute la art. 12 alin. (2);

d) de a contesta deciziile conducătorilor entităților publice pe marginea rapoartelor privind testarea integrității profesionale.”;

alineatul (2):

cuvintele „Testorii integrității profesionale au” se substituie cu cuvintele „ Instituțiile care realizează testele de integritate profesională au”;

se completează cu o nouă literă a)) cu următorul cuprins:

„ a) de a respecta regimul protecției datelor cu caracter personal, în condițiile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal;”

A2) de a asigura protecția avertizorilor de integritate în conformitate cu HG nr.707/2013 și alte acte care reglementează denunțarea influenței necorespunzătoare;

la litera b) cuvintele „ , prin intermediul coordonatorului activității de testare a integrității profesionale” se exclud.

8. La articolul 9 alineatele 5 și 6 vor avea următorul cuprins:

„ (5) În cazul în care în timpul desfășurării testului de integritate profesională au fost constatate alte activități ilegale ale agenților publici testați sau ale persoanelor terțe, instituția care a realizat testarea integrității profesionale sesizează organul competent pentru a fi luate măsurile stabilite de legislația în domeniu.

(6) Instituția care realizează testarea integrității profesionale și testorii de integritate profesională poartă răspundere pentru divulgarea datelor confidențiale și a datelor cu caracter personal care le-au devenit cunoscute în procesul de efectuare a testelor de integritate profesională potrivit prevederilor legale.”

9. La articolul 10 alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„ (2) Inițierea testării integrității profesionale și selectarea agenților publici care urmează a fi supuși testării se ~~face~~ efectuează aleatoriu în baza unor criterii obiective și transparente elaborate și aprobate de Centrul Național Anticorupție/Serviciul de Informații și Securitate. Criteriile de selectare a agenților publici din cadrul instanțelor judecătorești și procuraturii se coordonează cu Consiliul Superior al Magistraturii și respectiv Consiliul Superior al Procurorilor.

(3) Decizia privind realizarea testării integrității profesionale a agenților publici din cadrul unei entități publice este luată de către instituția care realizează activitatea de testare a integrității profesionale fără informarea prealabilă a conducerii entității publice vizate. Decizia motivată de inițiere a testării integrității profesionale este autorizată de către instanța de judecată în condițiile prevăzute la art. 181 a prezentei legi. În caz de necesitate, testorii integrității profesionale colaborează cu reprezentanții entității publice în care activează agentul public testat în condițiile prezentei legi și ale actelor normative speciale ce reglementează cooperarea în domeniu.”

10. La articolul 11:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Planul de testare a integrității profesionale este un document cu caracter confidențial, care are ca obiectiv evaluarea integrității instituționale a ~~instituțiilor~~ entităților

Publice, care prestează servicii publice și organelor de autoadministrare, după caz și se aprobă de către coordonatorul activității de testare a integrității profesionale. Acesta se întocmește după selectarea instituției și conține următoarele informații:

- a) inițiatorul testării și decizia motivată de inițiere a testării;
 - b) subiecții testării;
 - c) operațiunile disimulate preconizate;
 - d) locul, durata, participanții și asigurarea logistică a testării;
 - e) situațiile virtuale simulate, ipotezele de comportament și variantele de acțiune ale testatorului integrității profesionale și ale agentului public testat;
 - f) acțiunile ce au la bază un risc întemeiat;
 - g) alte informații relevante pentru realizarea testării.”litera f) se abrogă;
- se completează cu alineatul (4₁) cu următorul cuprins:

„(4₁) Planul de testare a integrității profesionale urmează a fi autorizat de către instanța de judecată în condițiile art. 18₁.”

11. Articolul 12:

se completează cu alineatul (2₁) cu următorul cuprins:

„(2₁) Testele de integritate profesională se realizează doar la locul de muncă al agentului public testat cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale agentului public.”;

alineatul (4) se abrogă;

alineatul (5):

cuvintele „audio/video, ” se completează cu cuvintele „și alte” ;

cuvintele „, precum și alte mijloace tehnice de obținere ascunsă a informației din dotarea Centrului Național Anticorupție și/sau a Serviciului de Informații și Securitate, se exclud;

cuvintele „, dar evitând informarea lui asupra scopului real al folosirii mijloacelor respective” se exclud;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Mijloacele indicate la alin. (3) și (5) obligatoriu se autorizează de către instanța de judecată potrivit prevederilor art. 18₁ .”

12. La Articolul 13:

alineatul (1):

litera e) cuvântul „propunerile” se substituie cu cuvântul „recomandările”;

litera d) va avea următorul cuprins:

„ d) constatările privind respectarea sau nerespectarea obligațiilor prevăzute de art. 6 alin. (2) din prezenta lege.”

13. Se completează cu articolul 13₁ cu următorul cuprins:

Formatted: Font: 11 pt

„Articolul. 13. Particularitățile testării integrității profesionale a judecătorilor

(1) Inițierea testării integrității profesionale în privința judecătorilor se face în baza temeiurilor stabilite de art. 10 al prezentei legi.

(2) În procesul elaborării planului de testare a integrității profesionale a judecătorilor, autorizării planurilor de către instanța de judecată și desfășurării testelor de integritate profesională în privința lor se interzice imixtiunea instituțiilor care realizează testarea integrității profesionale și a testorilor de integritate profesională în procesul de îndeplinire a justiției, asigurând respectarea garanțiilor de independență ale judecătorilor.

(3) Rapoartele privind rezultatele testării integrității profesionale a judecătorilor se transmit în adresa Consiliului Superior al Magistraturii în vederea adoptării deciziilor care se impun, în limitele competenței stabilite de legislație.”

14. Articolul 14:

alineatul (1):

după cuvintele „agentul public testat” se completează cu textul „a manifestat un comportament care denotă nerespectarea obligațiilor stabilite la art.6 alin. (2) din prezenta lege.” ;

lit. a) și b) se abrogă.

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Conducătorul entității publice le comunică în scris și contra semnătură agenților publici supuși testelor din cadrul entității respective despre realizarea testării, în termen de 10 zile lucrătoare din data comunicării rezultatului testului, informându-i concomitent despre posibilitatea contestării faptului aplicării testului de integritate.”

15. La articolul 15:

alineatul (1) după cuvintele „agentul public testat” se completează cu textul „, nu a respectat obligațiile stabilite la art. 6 alin.(2) din prezenta lege.” ;

alineatul (2) cuvintele „pentru aplicarea măsurilor disciplinare conform dispozițiilor legale” se substituie cu cuvintele „, pentru inițierea procedurii disciplinare conform dispozițiilor legale”;

alineatul (4) cuvintele „și sancțiunile aplicate” se exclud;

alineatul (3) după cuvintele „disciplinare sesizate” se completează cu cuvintele „, accesul agentului public testat și avocatului acestuia (în cazul în care agentul public urmează a fi reprezentat de avocat)”;

alineatul (4) cifra „30” se substituie cu cifra „60”.

16. La articolul 16alineatul (1):

cuvintele „inclusiv eliberarea din funcție a agentului public testat” se exclud;
cuvintele „legislației ce reglementează activitatea entității publice în care acesta își desfășoară activitatea” se substituie **cu cuvintele** „legislației speciale ce reglementează statutul agentului public sau legislației muncii și conform codurilor de conduită și deontologie”.

alineatul (2) se abrogă.

alineatul (5) se abrogă.

alin. (6) a doua propoziție va avea următorul cuprins: „ **Scopul cazierului de integritate, precum și situațiile în care angajatorul/organul de autoadministrare vor avea dreptul să solicite informațiile din cazier, se prevăd în** Regulamentul cu privire la ținerea și utilizarea cazierului respectiv, care se aprobă de Guvern”.

17. Articolul 17 va avea următorul cuprins:

„Articolul 17 . Recomandări pentru entitățile publice angajații cărora au fost supuși testelor de integritate profesională

(1) În baza testelor de integritate profesională realizate, instituția care a desfășurat activitățile respective va elabora un raport privind evaluarea integrității instituționale a entității publice.

(2) Raportul va include estimarea vulnerabilităților instituționale la acte de corupție, acte conexe corupției și fapte de comportament corupțional ale entității în baza:

a) rezultatelor testelor integrității profesionale desfășurate în privința agenților publici a entității respective;

b) constatărilor din surse de informații adiționale: studii, sondaje, sesizări, [petiții, demersuri anonime](#), reportaje media, incidente de integritate ~~și demersuri anonime~~, etc.

(3) Pentru înlăturarea vulnerabilităților instituționale ale entității publice, raportul de evaluare va include recomandări pentru entitatea publică și termene pentru îndeplinirea acestora, care nu pot depăși o perioadă de 6 luni.

(4) În temeiul recomandărilor formulate, entitatea publică va elabora sau, după caz, va revizui planul/programul de asigurare a integrității instituționale care va include acțiuni și termene concrete pentru înlăturarea vulnerabilităților atestate în Raportul menționat la alin. (2).

(5) La expirarea termenelor stabilite, entitatea publică va întocmi un raport privind îndeplinirea recomandărilor menționate la alin. (2).

(6) Lista recomandărilor și planul/programul de asigurare a integrității sunt făcute publice, cu excepția datelor cu caracter personal a agenților publici supuși testelor și se plasează pe pagina web oficială a entității publice, a Centrului Național Anticorupție sau, după caz a Serviciului de Informații și Securitate. **Отформатировано: английский(США)**

(7) Conducătorul entității publice este responsabil pentru implementarea recomandărilor și a planului programului de integritate instituțională.”

18. La articolul 18, alineatul (1) cuvintele „, se păstrează” se completează cu cuvintele „cu respectarea regulilor de protecție a datelor cu caracter personal potrivit Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal”.

19. Se completează cu articolul 18, cu următorul cuprins:

„ **Articolul 18. Controlul judiciar al testelor de integritate profesională**

(1) În scopul respectării principiului separării puterilor în stat, protecției agenților publici de imixtiune în viața privată, deciziile de inițiere a testării integrității profesionale se autorizează de către instanța de judecată.

(2) În decizia motivată de inițiere a testelor de integritate profesională se va indica:

a) motivele inițierii testelor;

b) motivele selectării instanței respective pentru desfășurarea testelor de integritate profesională;

c) mijloacele audio-video care vor fi utilizate pentru realizarea testelor de integritate profesională.

d) (3) Prealabil autorizării deciziei motivate de inițiere a testării integrității profesionale, instanța de judecată, la fel, va verifica dacă a fost respectată procedura și criteriile de selectare aleatorie a entității publice și a agentului public supus testului de integritate profesională.

(3) (3) Decizia motivată de inițiere a testării integrității profesionale se autorizează de către judecătorii selectați și desemnați de Consiliul Superior al Magistraturii în baza Regulamentului aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii după consultarea Centrului Național Anticorupție. În procesul de selecție și desemnare a judecătorilor abilitați cu funcția respectivă se va urmări, cu preponderență respectarea criteriilor:

a) judecătorii desemnați trebuie să beneficieze de o reputație ireproșabilă;

b) să activeze în instanțe cu raza de circumscripție diferite, inclusiv din cadrul curților de apel.

(4) Lista judecătorilor desemnați pentru autorizarea testelor de integritate profesională este publică și se plasează pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii.”

20. Titlul anexei va avea următorul cuprins: „**Entitățile publice, care prestează serviciile publice și organele de autoadministrare, –supuse evaluării integrității instituționale, inclusiv aparatul acestora ai căror angajați se supun testării cu privire la integritatea profesională**”.

Președintele Parlamentului

Formatted: Font: (Default) Times New Roman